

Финансијски извјештаји за годину која се завршава 31. децембра 2023. године и Извјештај независног ревизора

Мјешовити холдинг
„Електропривреда Републике
Српске“ Матично предузеће а.д.
Требиње,
Зависно предузеће Обновљиви
извори електричне енергије
Богатићи и Месићи д.о.о. Пале

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај независног ревизора	3
Финансијски извјештаји:	
Биланс успјеха	6
Извјештај о осталом резултату у периоду	7
Биланс стања	8
Извјештај о промјенама на капиталу	9
Биланс токова готовине	10
Напомене уз финансијске извјештаје	11 - 38

Извјештај независног ревизора

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Оснивачу ОИЕ БиМ д.о.о. Пале

Мишљење

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја „Обновљиви извори електричне енергије Богатићи и Месићи“ д.о.о. Пале који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2023. године, биланс успјеха, извјештај о осталом резултату у периоду, извјештај о промјенама на капиталу и појединачни биланс токова готовине за годину која се завршава на наведени датум, укључујући и напомене уз финансијске извјештаје које укључују и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијског стања Друштва на дан 31. децембра 2023. године, као и резултата његовог пословања и токова готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској.

Основа за мишљење

Обавили смо ревизију у складу са Међународним ревизијским стандардима. Наше одговорности према тим Стандардима су детаљно описане у нашем извјештају у одјељку Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Друштво у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (ИЕСБА), и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу с ИЕСБА Кодексом. Увјерени смо да су ревизорски докази које смо прикупили dostatни и примјерени као основа за изражавање нашег мишљења.

Значајна неизвјесност у вези с временски неограниченим пословањем

Као што је објелодањено у Напомени 2.6 уз приложене појединачне финансијске извјештаје, са стањем на дан 31. децембра 2023. године, краткорочне обавезе превазилазе текућу имовину Друштва за износ од 500.720 КМ. Овај индикатор указује на постојање потенцијалних проблема везаних за немогућност сервисирања текућих обавеза Друштва у току редовних оперативних активности, што може довести у питање пословање по начелу сталности пословања.

Руководство Друштва сматра да преузима све неопходне мјере везане за нормално и континуирано обављање оперативних активности. Осим тога, обзиром да Друштво послује у систему „Електропривреда Републике Српске“, способност Друштва да настави пословање у складу са начелом сталности пословања зависи од континуиране финансијске подршке Матичног предузећа. Управа Друштва сматра да ће, уз помоћ Матичног предузећа, превазићи тренутне тешкоће у пословању и наставити пословати у складу са начелом сталности пословања у будућности.

Наше мишљење није модификовано у вези са наведеним питањем.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и фер приказивање финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима важећи у Републици Српској као и за такве интерне контроле за које Руководство Друштва утврди да су неопходне и које омогућавају састављање финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

У састављању финансијских извјештаја, руководство Друштва је одговорно за процјењивање способности Друштва да настави с пословањем по временски неограниченом пословању и објављивање, ако је примјењиво, питања повезаних с временски неограниченим пословањем и кориштењем рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извјештавања Друштва.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји, као цјелина, без значајног погрешног приказа услед преваре или погрешке и издати ревизоров извјештај који укључује наше мишљење.

Разумно увјерење је виши ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услед преваре или погрешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу ових финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с МРевС-има, стварамо професионалне просудбе и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такођер:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, због преваре или погрешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су dostatни и примјерени да осигурају основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказа насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед погрешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно испуштање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола;
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о учинковитости интерних контрола Друштва;
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика, разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створила Управа;
- закључујемо о примјерености кориштења рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези с догађајима или околностима који могу стварати значајну сумњу у способност Друштва да настави с пословањем по временски неограниченом пословању. Ако закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтијева да скренемо пажњу у нашем ревизорском извјештају на повезане објаве у финансијским извјештајима или, ако такве објаве нису

одговарајуће, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се темеље на ревизијским доказима прибављеним све до датума нашег ревизорског извјештаја.

Међутим, будући догађаји или услови могу узроковати да Друштво прекине с настављањем пословања по временски неограниченом пословању;

- оцјењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји, основне трансакције и догађаје на начин којим се постиже фер презентација.

Ми комуницирамо са онима који су задужени за управљање у вези с, између осталих питања, планираним обимом и временским распоредом ревизије и важним ревизијским налазима, укључујући и све значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

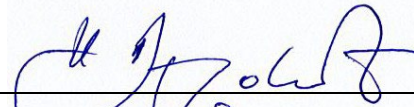
Такође, достављамо руководству Друштва изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтјевима у погледу независности и да ћемо их обавијестити о свим односима и осталим питањима за које се може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и гдје је то могуће, о повезаним мјерама заштите.

Партнер на ревизорском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је Ненад Дмитровић, овлашћени ревизор.

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука
Бања Лука, 28. јун 2024. године

Исидора Џомбић
Managing Partner - Директор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Ненад Дмитровић
Овлашћени ревизор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У КМ)

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје производа	5	6,902,411	4,466,116
		<u>6,902,411</u>	<u>4,466,116</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вриједност продате робе - дебаланс	6,27	(75,789)	(105,591)
Трошкови материјала	7	(29,405)	(5,512)
Трошкови горива и енергије	8	(51,684)	(33,126)
Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања	9	(1,584,614)	(1,310,728)
Трошкови производних услуга	10	(84,679)	(971,113)
Трошкови амортизације и резервисања	11	(683,221)	(402,822)
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	12	(78,867)	(27,395)
Трошкови пореза и доприноса	13	(390,501)	(216,577)
		<u>(2,978,760)</u>	<u>(3,072,864)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		<u>3,923,651</u>	<u>1,393,252</u>
Финансијски расходи	14	(392,800)	(489,945)
		<u>(392,800)</u>	<u>(489,945)</u>
Добитак редовне активности		<u>3,530,851</u>	<u>903,307</u>
Остали расходи и губици	15	(119,202)	(1,500)
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(3,808)	(10,706)
Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих године		64	-
Расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешке из ранијих година		(341)	-
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>3,407,564</u>	<u>891,101</u>
Порез на добитак:			
- порез на добитак	16б)	148,168	59,561
- одложени порески расходи/(приходи) периода	16в)	197,112	68,881
		<u>345,280</u>	<u>128,442</u>
НЕТО ДОБИТАК		<u>3,062,284</u>	<u>762,659</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва предати су 29. фебруара 2024. године надлежној Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге а.д. Бања Лука, пословница Пале.

Потписано у име Друштва:

Драган Ђуфило инг.ел.

Директор

Владимир Ћосовић дипл.еџ.

Извршни директор за економске и правне послове

ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ У ПЕРИОДУ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У КМ)

<u>Напомене</u>	<u>Година која се завршава 31. децембра 2023.</u>	<u>Година која се завршава 31. децембра 2022.</u>
Нето добитак периода	<u>3,062,284</u>	<u>762,659</u>
Добици утврђени директно у капиталу – позитивни ефекти процјене вриједности сталне имовине	-	-
Укупан нето добитак периода	<u>3,062,284</u>	<u>762,659</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2023. године
(У КМ)

	Напомена	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
АКТИВА			
Стална средства			
Нематеријална средства	17	195,951	200,277
Некретнине, постројења и опрема	17	32,280,519	32,867,815
Средства узета у закуп	17	54,385	81,577
		<u>32,530,855</u>	<u>33,149,669</u>
Обртна средства			
Залихе материјала		4,618	4,825
Краткорочна потраживања	18	1,436,935	1,059,882
Готовински еквиваленти и готовина	19	303,787	59,278
Краткорочна разграничења		5,190	6,538
		<u>1,750,530</u>	<u>1,130,523</u>
		34,281,385	34,280,192
Пословна актива			
Ванбилансна актива	31	15,391,085	14,096,543
Укупна актива		49,672,470	48,376,735
ПАСИВА			
Капитал			
Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	20	20,480,669	33,039,892
Законске резерве		38,129	-
Резерве		-	(12,559,223)
Нераспоређени добитак ранијих година		147,871	-
Нераспоређени добитак текуће године		3,062,284	762,659
Губитак ранијих година		-	(77)
		<u>23,728,953</u>	<u>21,243,251</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	21	127,941	116,774
Дугорочни кредити	22	7,828,416	9,282,814
Дугорочне обавезе по лизингу	23	28,832	56,542
		<u>7,985,189</u>	<u>9,456,130</u>
Одложене пореске обавезе	16 б)	265,993	68,881
Краткорочне обавезе			
Текуће доспијеће кредита	24	1,623,938	1,930,538
Обавезе из пословања	25	65,169	1,268,259
Обавезе из специфичних послова		4,654	1,245
Обавезе за плате и накнаде плата	26	123,628	104,524
Остале обавезе	27	194,107	2,800
Порез на додату вриједност	28	87,012	106,415
Обавезе за остале порезе, дорпиносе и друге дажбине		40,124	38,588
Обавезе за порез на добит		148,168	59,561
Краткорочна разграничења		14,450	-
		<u>2,301,250</u>	<u>3,511,930</u>
		34,281,385	34,280,192
Пословна пасива			
Ванбилансна пасива	31	15,391,085	14,096,543
Укупна пасива		49,672,470	48,376,735

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У КМ)

	Акцијски капитал/ Власнички удјели	Резерве	Акумулирана нераспоређена добит/ (непокривени губитак)	Укупно
Стање, 1. јануар 2022. године	-	-	(77)	(77)
Добит/ (губитак) за годину			762,659	762,659
Емисија акцијског капитала и повећања капитала - докапитализација	33,039,892	-	-	33,039,892
Остале промјене	-	(12,559,223)	-	(12,559,223)
	<u>33,039,892</u>	<u>(12,559,223)</u>	<u>762,582</u>	<u>21,243,251</u>
Ефекти исправке грешака	-	-	-	-
Стање, 1. јануар 2023. године	<u>33,039,892</u>	<u>(12,559,223)</u>	<u>762,582</u>	<u>21,243,251</u>
Добит/ (губитак) за годину	-	-	3,062,284	3,062,284
Други облици смањења капитала	(12,559,223)	12,559,223	-	-
Објављене дивиденде	-	-	(500,000)	(500,000)
Други облици расподјеле добити и покриће губитка	-	38,129	(114,711)	(76,582)
Стање 31. децембра 2023. године	<u>20,480,669</u>	<u>38,129</u>	<u>3,210,155</u>	<u>23,728,953</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових финансијских извјештаја

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године
(У КМ)

	Година која се завршава 31. децембра 2023.	Година која се завршава 31. децембра 2022.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од купаца и примљени аванси у земљи	7,694,960	4,154,768
Остали приливи из пословних активности	1,075	939
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси у земљи	(296,859)	(145,372)
Одливи по основу исплате добављачима и дати аванси у иностранству	(7,170)	(2,171)
Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и других личних расхода	(1,588,249)	(1,165,690)
Одливи на основу плаћених камата	(389,415)	(481,538)
Одливи по основу пореза на добит	(59,561)	-
Остали одливи из пословних активности	(1,535,808)	(789,604)
	<u>3,818,973</u>	<u>1,571,332</u>
<i>Нето приливи готовине из пословних активности</i>		
Токови готовине из активности инвестирања		
Одливи на основу куповине некретнина, постројења и опреме	(351,778)	(139,544)
	<u>(351,778)</u>	<u>(139,544)</u>
<i>Нето одливи готовине из активности инвестирања</i>		
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу повећања основног капитала	-	1
Приливи по основу краткорочних кредита	174,000	-
Одливи по основу дугорочних кредита	(2,837,311)	(1,605,890)
Одливи по основу краткорочних кредита	(174,000)	(225,885)
Одливи по основу исплаћених дивиденди	(385,375)	-
	<u>(3,222,686)</u>	<u>(1,831,774)</u>
<i>Нето прилив/ (одлив) готовине из активности финансирања</i>		
Нето прилив/ (одлив) готовине	244,509	(399,986)
Готовина на почетку године обрачуноског периода	59,278	459,264
Готовина на крају обрачуноског периода	<u>303,787</u>	<u>59,278</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни дио ових финансијских извјештаја

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Обновљиви извори електричне енергије Богатићи и Месићи д.о.о. (у даљем тексту: “Друштво”) основано је Одлуком Мјешовитог Холдинга „ЕРС“ МП а.д.Требиње- ЗП „Електродистрибуција“ а.д.Пале број Ц-245/21 од 28. јуна 2021. године. Друштво је уписано у регистар привредних организација Окружног привредног суда у Источном Сарајеву под бројем регистарског улошка 061-0-Рег-21-000363 25. новембра 2021. године.

Основна дјелатност Друштва је производња електричне енергије.

Друштво је дио система “Електропривреда Републике Српске” која представља јединствен техничко -технолошки, економски и организациони систем.

У оквиру Друштва послују МХЕ “Месићи - Нова”, Месићи и МХЕ “Богатићи - Нова”, Богатићи.

Јединствени идентификациони број Друштва је 4404767330004.

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је имало 46 запослених радника по основу уговора о раду (на дан 31. децембра 2022. године Друштво је имало 42 запослена радника по основу уговора о раду).

Сједиште Друштва је у Палама, улица Николе Тесле 12.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје друштва “Обновљиви извори електричне енергије Богатићи и Месићи“ д.о.о. Пале, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

2.2. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), изузев некретнина, постројења, опреме и одређених финансијских инструмената који су вредновани по ревалоризованим износима или фер вриједности на крају сваког извјештајног периода, што је и детаљније објашњено у рачуноводственим политикама у наставку.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге. Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС”, број 104/21 и 59/22), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС”, број 59/22), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу (“Службени гласник РС”, број 59/22).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Друштво је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у финансијским извјештајима у прилогу су изражени у Конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“МСФИ”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”)

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени:

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуне класификације обавеза (1. јануар 2023. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Објелодањивање рачуноводствених политика – Допуне (1. јануар 2023. године);
- МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ Допуна дефиниције рачуноводствених процјена (1. јануар 2023. године);
- МРС 12 „Порез на добит“ – Одложени порез повезани са средствима и обавезама насталим из појединачних трансакција (1. јануар 2023. године);
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ – Допуне (1. јануар 2023. године).

Примјена горе наведених нових стандарда, измјена постојећих стандарда и тумачења, није имала утицаја на финансијске извјештаје Предузећа.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна класификације дугорочних и краткорочних обавеза (1. јануар 2024. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна краткорочне обавезе и ковенанте (1. јануар 2024. године);
- МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти – Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача (1. јануар 2024. године);
- МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавеза по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга (1. јануар 2024. године).

Руководство Предузећа је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати значајан утицај на финансијске извјештаје Предузећа у периоду иницијалне примјене.

2.5. Упоредни подаци

Друштво је као упоредне податке приказало биланс успеха, извјештај о осталим добицима и губицима у периоду, биланс стања, извјештај о промјенама у капиталу и извјештај о токовима готовине за годину која се завршава 31. децембра 2022. године.

2.6. Сталност пословања

Друштво саставља своје финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања. Друштво је за годину која се завршава 31. децембра 2023. године исказало веће краткорочне обавезе од његове обртне имовине за 500.720 КМ, а нето готовина је увећана на дан 31. децембра 2023. године за 244.509 КМ у односу на исти дан претходне године и износи 303.787 КМ.

Обзиром да Друштво послује у систему “Електропривреда Републике Српске”, способност Друштва да настави пословање у складу са начелом сталности пословања зависи од континуиране финансијске подршке Матичног предузећа (Мјешовити холдинг Електропривреда Републике Српске, Матично предузеће а.д. Требиње). Према напријед наведеном, управа Друштва сматра да ће, уз помоћ Матичног предузећа, превазићи тренутне тешкоће у пословању и наставити пословати у складу са начелом сталности пословања у будућности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од продаје

Приходи од продаје робе и производа се исказују по правичној вриједности средстава која је примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте, поврате и уз искључење пореза на додату вриједност.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист односно на терет обрачунског периода на који се односе, методом ефективне каматне стопе.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу.

3.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у ВАМ по званичном курсу важећем на дан биланс стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у ВАМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене. Настале позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза у страним средствима плаћања на дан биланса стања и курсне разлике настале прерачуном пословних промјена у страним средствима плаћања у току године, књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.4. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, године. Независни процјенитељ је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем трошковог приступа (DRC метод), а као допунски корективни метод је коришћен тржишни приступ (метод директног упоређивања цијена), и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, смањење вриједности утврђено процјеном се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније повећање било евидентирано као ревалоризационе резерве. Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек коришћења средства, увећавају вриједност средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њихова књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Руководство Друштва очекује да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације.

Стална имовина (или групе за отуђење) класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.6. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава по стопама које су добијене на основу процјене преосталог вијека коришћења и набавне и процијењене вриједности некретнина, постројења и опреме.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, постројења и опреме који је служио као основа за обрачун амортизације у 2023. години је сљедећи:

	31. децембар 2023.	
	Стопа амортизације %	Вијек трајања (година)
Грађевински објекти	1 - 4%	25 - 100
Опрема и мјерни уређаји	1 - 20%	1 - 20
Теретна возила	4-6.67%	15 - 25
Путничка возила	10%	10
Рачунари	25%	4
Намјештај	5-10%	10 - 20

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су исказана по фер вриједности, а иницијално по набавној вриједности, умањена за укупну акумулирану исправку вриједности и евентуалне укупне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по факури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Нематеријална улагања се састоје од права на трајно право коришћења земљишта, купљених софтвера, као и концесионих права за изградњу мини – хидроелектрана.

Корисни вијек употребе појединих група нематеријалних улагања који је служио као основа за обрачун амортизације у 2023. и 2022. години је сљедећи:

	Стопа амортизације	Вијек трајања (година)
Софтвер	6.67-10%	10-15

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Обезвјеђење вриједности сталне имовине

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање односно средство постоји обезвјеђење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезвјеђење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезвјеђење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезвјеђење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвјеђење. Поништење обезвјеђења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезвјеђења третира као повећање ревалоризационе резерве.

На дан 31. децембра 2023. године руководство Друштва сматра да не постоје индикације умањења вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања Друштва.

3.9. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности. Вриједност залиха материјала и горива, резервних дијелова, алата и инвентара се вреднује по набавној вриједности. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписује 100% приликом издавања у употребу.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.10. Бенефиције запосленима

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Посебним колективним уговором Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске", Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнину у износу од три до шест просјечних нето плата запосленог.

Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини од једне просјечне нето плате у Републици Српској, исплаћеној у претходној години за 10, 20 и 30 година рада код послодавца (Друштва), у другим зависним привредним друштвима Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" или у бившој Електропривреди БиХ.

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Опорезивање

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит ("Службени гласник РС", број 94/15, 1/2017 и 58/19), а који се примјењује почевши од 1. јануара 2016. године. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно повећања и смањења пореске основице, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање регистроване властите производне дјелатности.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност ("Службени гласник БиХ", број 9/05, 35/05, 100/08 и 33/17) уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

3.12. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва, од момента када је Друштво уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

(а) Финансијска имовина

Сва финансијска имовина се признаје, односно престаје се признавати на датум трговања кад је купопродаја финансијског средства дефинисана уговореним датумом испоруке финансијског средства у роковима утврђенима према конвенцијама на предметном тржишту, и иницијално је мјерена по фер вриједности, укључујући трансакционе трошкове. Недериватна финансијска имовина се класификује у сљедеће категорије: финансијска имовина расположива за продају, у посједу до доспијећа, те дати кредити и потраживања. Класификација зависи од природе и сврхе финансијске имовине, и одређена је у тренутку иницијалног признавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти

(а) Финансијска имовина (наставак)

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања књиговодствене вриједности финансијске имовине кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или гдје је то могуће, краћег периода. Приходи се признају на бази ефективне каматне стопе за кредите и потраживања и дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина расположива за продају

Акције које не котирају на берзи и откупиви дужнички вриједносни папири држани од стране Друштва, а којима се тргује на активном тржишту, су класификовани као расположиви за продају и презентују се по фер вриједности, користећи се текућом тржишном вриједности неког другог инструмента који је суштински једнак или се базира на очекиваним новчаним токовима имовине која представља основ улагања. Улагања за која није могуће реално утврдити фер вриједност се мјере по трошку.

Добици и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на нереализоване добитке/губитке од ХоВ расположивих за продају, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе и добитак или губитак на монетарну имовину од курсних разлика, који се директно признају у биланс успјеха периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативни добитак или губитак претходно остварен по фер вриједности за улагања је укључен у приходе и расходе периода. Инструменти капитала класификовани као расположиви за продају који не котирају на активном берзанском тржишту, и чија се фер вриједност не може поуздано утврдити, су вредновани према историјском трошку умањеном за обезвређење.

Фер вриједност финансијских средстава расположивих за продају изражених у страниој валути се одређује у тој валути и прерачунава се по важећој курсној стопи на дан извјештаја о финансијском положају. Промјена у фер вриједности која се може приписати промјенама курса и која резултује промјени амортизованог трошка средства, признаје се у билансу успјеха, док се остале промјене признају као промјене у осталом укупном резултату.

Финансијска средства која се држе до доспијећа

Обвезнице са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним роком доспијећа, за које Друштво има позитивну намјеру и могућност да их чува до доспијећа, класификују се као имовина у посједу до доспијећа. Евидентирају се по трошку амортизације користећи методу ефективне каматне стопе, умањеном за умањење вриједности, са приходом који се признаје на бази ефективног прихода.

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одредивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као кредити и потраживања. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Потраживања су приказана по њиховој номиналној вриједности, умањеној за исправке вриједности ненаплативих потраживања. Исправка вриједности потраживања врши се индиректно на терет биланса успјеха за износ доспјелих потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспијећа за плаћање, што су, према процјени менаџмента базираној на историјским доказима о износу с тим у вези насталих губитака, потраживања која нису наплаћена преко годину дана. Потраживања старија од једне године дана, у моменту закључења уговора о репрограму морају бити у потпуности исправљена, без обзира на период закључења репрограма. Директан отпис потраживања се врши у случајевима када је немогућност наплате извјесна и документована. Потраживања која су предмет компензације се исправљају по нето принципу.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

(а) Финансијска имовина (наставак)

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум извјештаја о финансијском положају. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или деликвенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања од купаца, средства за која је процијењено да нису умањена, накнадно се процијењују на умањење на колективној основи. Објективан доказ умањења портфолија потраживања укључује претходно искуство Друштва у наплати, кашњење у наплати након периода доспијећа, као и промјене у националним или локалним економским условима који су у узајамној вези са неизвршењем потраживања. За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину, осим за потраживања гдје је књиговодствена вриједност умањена кроз употребу резервисања за умањење вриједности. Када није могуће наплатити потраживања од купаца, онда су иста отписана на терет резервисања за умањење вриједности. Накнадни поврати износа који су претходно отписани се оприходују у корист резервисања за умањење вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности резервисања за умањење вриједности евидентирају се у билансу успеха.

Са изузетком хартија од вриједности расположивих за продају, ако се, у наредном периоду, износ губитака од умањења вриједности смањи, и то смањење се односи на догађај који је настао након што је умањење признато, претходно признат губитак умањења може се признати кроз извјештај о укупном резултату у мјери која неће резултовати књиговодственим износом већим него што би био амортизовани трошак да није дошло до признавања умањења вриједности на датум када је умањење вриједности исправљено. Хартије од вриједности – улагања расположивих за продају, губици од умањења, претходно признатих кроз извјештај о укупном резултату, не поништавају се кроз извјештај о укупном резултату. Било које увећање у фер вриједности након губитка умањења је признато директно у капитал

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну, или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

(б) Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трошкове који се директно могу приписати трансакцији. Након почетног признавања, финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната, умањена за отплате главнице, умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

3.13. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.14. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Друштва, и резервисања за бенефиције запослених у складу са IAS 19 “Примања запослених”.

Резервисања за судске спорове извршена су на основу процјене исхода спорова за које се вјерује да ће настати у наредној години или годинама.

3.15. Донације из нераспоређеног добитка

Друштво је у јавном власништву, односно под јавном контролом Владе Републике Српске, те на основу одредаба Закона о донацијама предузећа у јавном власништву или под јавном контролом у Републици Српској (Службени гласник РС, број 25/03) и на основу Статута Друштва, може додјелјивати донације само из добити, и такве донације могу бити додијељене само за потребе у области спорта, културе, социјалне помоћи и хуманитарне сврхе.

3.16. Пословање са повезаним правним лицима

Пословање у оквиру Електропривреде Републике Српске регулисано је Уговором о међусобним економским односима од 16.01.2019. године, као и Правилником о рачуноводственим политикама МХ „ЕРС“ донесеним у децембру 2020. године. Улагања у зависна предузећа обухватају се у појединачним финансијским извјештајима примјеном методе набавне вриједности. Сва зависна предузећа у оквиру Холдинга су дужна утврдити и евидентирати у својим пословним књигама односе са повезаним лицима у складу са ИАС 24 - Објелодањивање повезаних страна. Потраживања из пословних односа представљају износе потраживања у оквиру Холдинга и потраживања која Зависним предузећима Холдинга дугују трећа лица. Потраживања из интерних односа унутар холдинга настала до 31.12.2004 године у производним предузећима и у холдингу рачуноводствено се евидентирају ванбилансно. Приликом наплате ових потраживања у износу дефинисаном у Уговору о међусобним економским односима умањује се ванбилансна евиденција а повећавају потраживања из интерних односа у корист текућег периода. Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује. Не врши се исправка потраживања која проистиче из односа повезаних лица која послују у систему Електропривреде Републике Српске, односно међусобних односа Холдинга и зависних предузећа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.17. Догађаји након датума билансирања

Догађаји послје датума биланса су пословни догађаји настали између 31.12. извјештајне године и датума одобрења за издавање финансијских извјештаја за ту годину (МРС-10. п-2). За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања и који пружају доказ о стањима која су постојала на дан биланса стања врши се корекција претходно признатих износа у финансијским извјештајима (МРС-10 п-8 и 19). За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања, а односе се на околности које нису постојале на дан биланса стања, не врши се корекција признатих износа, већ се у напоменама уз финансијске извјештаје врши објелодањивање природе пословног догађаја и процјена његових финансијских ефеката или изјава да таква процјена не може да се изврши.(МРС -10 п-10 и 21).

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања је засновано на процјени независног проценитеља, као и историјском искуству са сличним средствима и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора за новонабављена средства која нису била предмет процјене. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње, или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Руководство Друштва сматра да су рачуноводствене процјене у вези са процијењеним корисним вијеком трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања, значајне рачуноводствене процјене, јер укључују и претпоставке о технолошком развоју у веома иновативној индустрији. Такође, усљед значајности сталних средстава у укупној активи Друштва, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Друштва, као и на резултате његовог пословања.

Обезврјеђење вриједности средстава

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индиција да за неко средство постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средстава исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања је обрачуната, на основу процијењених губитака усљед немогућности купца да испуне неопходне обавезе. Процјена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купца, историјским отписима, кредитним способностима купца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купца и резултујућим будућим наплатама. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Одложена пореска средства/обавезе

Одложена пореска средства призната су на све неискориштене пореске губитке до мјере до које је извјесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се неискориштени порески губици могу искористити. Значајна процјена од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике. Одложене пореске обавезе се признају по основу разлике између садашње вриједности некретнина, постројења и опреме након процјене вриједности и првобитне садашње набавне вриједности.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Приходи од продаје производа:		
- повезаним правним лицима (напомена 29)	6,902,411	4,466,116
	6,902,411	4,466,116

6. НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ - ДЕБАЛАНС

Набавна вриједност продате робе у 2023. години износи 75.789 КМ (у 2022. години 105.591 КМ) и односи се на трошак електричне енергије из система обавезног откупа – дебаланс.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

Трошкови материјала у 2023. години износе 29.405 КМ (у 2022. години 5.512 КМ) и односи се на трошкове осталог материјала за одржавање.

8. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
	Трошкови утрошене електричне енергије	39,023
Трошкови горива	12,661	8,700
	51,684	33,126

9. ТРОШКОВИ ПЛАТА, НАКНАДА ПЛАТА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ ПРИМАЊА

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Бруто зараде	1,266,234	1,036,218
Накнаде члановима надзорног одбора одбора за ревизију	56,472	32,522
Регрес за коришћење годишњег одмора	80,641	62,545
Трошкови накнада за топли оброк	138,186	116,677
Трошкови превоза и дневница за службено путовање	3,710	106
Накнаде за стимулативне отпремнине	-	17,926
Накнаде за превоз са посла и на посао	24,168	20,568
Остали лични расходи	15,203	24,166
	1,584,614	1,310,728

10. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Трошкови транспортних услуга	4,636	1,070
Трошкови услуга одржавања	61,980	20,024
Трошкови закупнина	-	930,433
Трошкови рекламе и пропаганде	-	4,114
Трошкови осталих услуга	18,063	15,472
	84,679	971,113

У току 2023. године Друштво не биљежи трошкове закупа (у 2022. години у износу од 930,433 КМ) јер је преносом материјалне имовине у 2022. години са Електродистрибуција а.д. Пале на ОИЕ БиМ д.о.о. престао закуп постројења и опреме од Електродистрибуција а.д. Пале.

11. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Трошкови амортизације (напомена 17)	625,924	258,856
Трошкови амортизације – МСФИ 16 (напомена 17)	27,192	27,192
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (напомена 21)	30,105	116,774
	683,221	402,822

12. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ (БЕЗ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА)

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Трошкови непроизводних услуга	28,220	10,410
Трошкови репрезентације	2,463	5,247
Трошкови премија осигурања	18,822	4,213
Трошкови платног промета	3,761	2,910
Трошкови банкарских услуга	19,115	-
Трошкови чланарина	1,340	-
Остали нематеријални трошкови	5,146	4,615
	78,867	27,395

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

13. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ТРОШКОВИ ДОПРИНОСА

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Накнада за коришћење природних ресурса и концесиона	302,926	156,499
Накнада за коришћење вода	55,670	29,054
Накнада за коришћење шума и противпожарна	6,903	4,466
Регулаторна накнада	9,359	15,004
Комунална и републичка такса	-	2,000
Трошкови накнаде синдикату	12,272	-
Остали порези и доприноси	3,371	9,554
	390,501	216,577

14. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Финансијски расходи		
Финансијски расходи - повезана правна лица	4,000	4,002
Расходи камата	388,800	485,943
	392,800	489,945

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Садашња вриједност расходованих постројења и опреме	117,102	-
Остали расходи – издаци за хуманитарне, културне и спортске намјене	2,100	1,500
	119,202	1,500

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Текући порез на добитак	148,168	59,561
Одложени порески расходи	197,112	68,881
Одложени порески приход	-	-
	(345,280)	(128,442)

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања и прописане пореске стопе

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Добитак прије опорезивања	3,407,564	891,101
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(340,756)	(89,110)
Порески ефекти прихода који се не признају	4,894	3,000
Порески ефекти расхода који се не признају	(18,474)	(39,772)
Порески ефекти амортизације	206,168	66,321
Порески ефекти улагања у производњу	-	-
Текући порез на добитак	<u>(148,168)</u>	<u>(59,561)</u>
<i>Ефективна стопа пореза на добитак</i>	<u>4,348%</u>	<u>6,684%</u>

в) Одложене пореске обавезе

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Стање, 1. јануар	<u>68,881</u>	-
Корекција почетног стања	-	-
Реализована ревалоризациона резерва	-	-
Привремене разлике по основу вредновања некретнина, постројења и опреме	197,112	68,881
Ефекат разлике по основу продаје средстава	-	-
Стање, 31. децембар	<u>265,993</u>	<u>68,881</u>

г) Одложена пореска средства

	У КМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2023.	2022.
Стање, 1. јануар	-	-
Промјене	-	-
Стање, 31. децембар	<u>-</u>	<u>-</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023.године

17. НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

	Нематеријална средства	Укупно
Набавна вриједност		
Стање, 1. јануара 2022. године	-	-
Докапитализација у току године – пренос са Електродистрибуције а.д. Пале	202,079	202,079
Стање,31.децембар 2022. године	202,079	202,079
Ефекти процјене на дан 31.12.2022.		
- Позитивни	-	-
- Негативни	-	-
Стање, 01. јануар 2023. године	202,079	202,079
Набавке у току периода	-	-
Расходовано у току периода	-	-
Стање, 31. децембра 2023. године	202,079	202,079
Исправка вриједности		
Стање, 1. јануара 2022. године	-	-
Амортизација у току периода (напомена 11)	1,802	1,802
Расходовања и отуђења	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	1,802	1,802
Ефекти процјене на дан 31.12.2022.		
- Позитивни	-	-
- Негативни	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	1,802	1,802
Амортизација у току периода (напомена 11)	4,326	4,326
Пренос између класа	-	-
Расходовања и отуђења	-	-
Стање, 31. децембра 2023. године	6,128	6,128
Садашња вриједност		
Стање, 31. децембар 2023. године	195,951	195,951
Стање, 31. децембар 2022. године	200,277	200,277

“Обновљиви извори електричне енергије Богатићи и Месићи“ д.о.о.

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Грађевински објекти	Опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Аванси за некретнине, постројења и опрему	Укупно
Набавна вриједност					
Стање, 1. јануара 2022. године	-	-	-	-	-
Докапитализација у току године – пренос са Електродистрибуције а.д. Пале	22,004,311	10,833,501	-	-	32,837,812
Набавке у току периода	-	-	285,822	-	285,822
Пренос са залиха	-	-	1,235	-	1,235
Активирање	-	31,676	(31,676)	-	-
Колаудација	-	2,122	(2,122)	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	22,004,311	10,867,299	253,259	-	33,124,869
Ефекти процјене на дан 31.12.2022.					
- Позитивни	-	-	-	-	-
- Негативни	-	-	-	-	-
Стање, 01. јануар 2023. године	22,004,311	10,867,299	253,259	-	33,124,869
Набавке у току периода	-	-	51,953	99,450	151,403
Пренос са залиха	-	-	-	-	-
Активирање - колаудација	299,034	-	(299,034)	-	-
Колаудација	-	2,768	(2,768)	-	-
Расходовано у току периода	-	(121,636)	-	-	(121,636)
Стање, 31. децембра 2023. године	22,303,345	10,748,431	3,410	99,450	33,154,636
Исправка вриједности					
Стање, 1. јануара 2022. године	-	-	-	-	-
Амортизација у току периода (напомена 11)	135,521	121,533	-	-	257,054
Стање, 31. децембар 2022. године	135,521	121,533	-	-	257,054
Ефекти процјене на дан 31.12.2022.					
- Позитивни	-	-	-	-	-
- Негативни	-	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	135,521	121,533	-	-	257,054
Амортизација у току периода (напомена 11)	327,242	294,355	-	-	621,597
Остало	-	(4,534)	-	-	(4,534)
Стање, 31. децембра 2023. године	462,763	411,354	-	-	874,117
Садашња вриједност					
Стање, 31. децембар 2023. године	21,840,582	10,337,077	3,410	99,450	32,280,519
Стање, 31. децембар 2022. године	21,868,790	10,745,766	253,259	-	32,867,815

На дан 31. децембра 2023. године, осим осигурања возила, Друштво је извршило осигурање одређене опреме ХЕ Месићи Нова и ХЕ Богатићи Нова од основних облика ризика код одговарајућих организација за осигурање која је залог за кредит за изградњу ХЕ Богатићи Нова.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

17. СРЕДСТВА УЗЕТА У ЗАКУП

	Средства узета у закуп	У КМ Укупно
Набавна вриједност		
Стање 1. јануара 2022. године	-	-
Закуп, некретнина опреме и постројења	108,769	108,769
Стање, 31. децембар 2022. године	108,769	108,769
Закуп, некретнина опреме и постројења	-	-
Стање, 31. децембар 2023. године	108,769	108,769
Исправка вриједности		
Стање, 1. јануара 2022. године	-	-
Амортизација у току периода МСФИ 16	27,192	27,192
Стање, 31. децембра 2022. године	27,192	27,192
Амортизација у току периода МСФИ 16	27,192	27,192
Стање, 31. децембар 2023. године	54,384	54,384
Садашња вриједност		
Стање, 31. децембар 2023. године	54,385	54,385
Стање, 31. децембар 2022. године	81,577	81,577

18. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Потраживања од купаца - повезаних правних лица (напомена 29)	1,451,449	1,070,588
	1,451,449	1,070,588
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања од купаца</i>		
- повезана правна лица (МСФИ 9)	(14,514)	(10,706)
	(14,514)	(10,706)
	1,436,935	1,059,882

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2023. године износе 1,451,449 КМ. Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. децембра 2023. године износи 14,514 КМ и представља 1,00% укупне бруто вриједности потраживања од купаца у складу са рачуноводственим политикама и МСФИ 9.

Старосна структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2023. и 2022. године је сљедећа:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
0 - 30 дана	805,631	769,058
31 - 60 дана	582,313	301,530
61 - 180 дана	63,505	-
181 - 365 дана	-	-
преко 365 дана	-	-
	1,451,449	1,070,588

“Обновљиви извори електричне енергије Богатићи и Месићи“ д.о.о.

Обзиром да се Укупна потраживања од купаца односе на повезана правна лица за произведену електричну енергију у складу са рачуноводственим политикама, друштво не зарачунава затезну камату.

19. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Жиро рачун	303,476	58,334
Благајна	311	944
	303,787	59,278

20. КАПИТАЛ

Удјели друштва са ограниченом одговорношћу

Рјешењем о регистрацији број 061-0-Рег-21-000363 уписан је основни капитал у износу од 1,00 КМ, 100% Мјешовити холдинг „Електропривреда“ Републике Српске, Зависно предузеће „Електродистрибуција“ а.д. Пале.

Поред наведеног, одлуком о докапитализацији Мјешовити холдинг „Електропривреда“ Републике Српске, Зависно предузеће „Електродистрибуција“ а.д. Пале је 12. јула 2022. године судским рјешењем број 061-0-Рег-22-000257 уписало неновчани удио у износу од 33.039.892,77 КМ.

Рјешењем окружног привредног суда број: 061-0-Рег-23-000002 од 28. марта 2023. године извршено је смањење удјела друштва за 12.559.223,65 КМ, након наведене промјене уписаног капитал износи 20.750.669,12 КМ.

Скупштина друштва је Одлуком о расподјели добити број: С-ХИИ-56/23 од 01. децембра 2023. године расподјелила добит из 2022. године у износу од 762,569 КМ на сљедећи начин:

Покриће губитка ранијих година	77 КМ
Законске резерве	38,129 КМ
Донације	76,582 КМ
Обавезе за дивиденду	500,000 КМ
Нераспоређена добит	147,871 КМ

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	20,480,669	33,039,892
Законске резерве	38,129	-
Резерве	-	(12,559,223)
Нераспоређена добит ранијих година	147,871	-
Нераспоређени добитак текуће године	3,062,284	762,659
Губитак ранијег периода	-	(77)
	23,728,953	21,243,251

21. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

У КМ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Резервисања за:		
- бенефиције за запослене	127,941	116,774
	127,941	116,774

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2023. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од приближно 6.70% годишње одређена у складу са познатим приносима на државне обвезнице, а у зависности од доспијећа истих, пројектована стопа флукуације од 1,00%, године радног стажа за одлазак у пензију са 65 година живота запослених, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

22. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочни кредити у земљи		
Addiko Банка а.д. Бања Лука	7,828,416	9,282,814
	7,828,416	9,282,814
	Текуће доспијеће	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по кредитима у земљи		
Краткорочни кредит ППЛ	-	233,387
Addiko banka а.д.	1,596,228	1,670,520
	1,596,228	1,903,907
	Дугорочни дио	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Краткорочни кредит ППЛ	-	-
Addiko banka а.д.	7,828,416	9,282,814
	7,828,416	9,282,814

Обзиром да је Уговором о дугорочном кредиту број: AA171593V890 код Addiko Банка а.д. Бања Лука за првих пет година отплате дефинисана фиксна каматна стопа од 4,09%, а за преосталих пет година промјенлива стопа која се утврђује на шестомјесечног ЕУРИБОР-а увећаног за маржу 4,09% на годишњем нивоу, да би избјегло ризик од промјенливе каматне стопе, Друштво је дана 28. децембра 2023. године закључило уговор о дугорочном кредиту број: 19929612-1.1 са НЛБ банком а.д. Бања Лука по фиксној каматној стопи од 4,50% годишње и рефинансирала постојећи кредит код Аддико банке а.д. Бања Лука, међутим, исплата и затварање кредита обављено је 03. јануара 2024. године.

23. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ ПО ЛИЗИНГУ

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочне обавезе по основу закупа		
Дугорочне обавезе по основу закупа	28,832	56,542
	28,832	56,542
	Текуће доспијеће	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Дугорочне обавезе по основу закупа		
Обавезе по лизингу	27,710	26,631
	27,710	26,631
	Дугорочни дио	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по лизингу	28,832	56,542
	28,832	56,542

24. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Краткорочне финансијске обавезе на дан 31. децембар 2023. године у износу од 1,623,938 КМ односе се на текуће доспјеће по дугорочном кредиту у износу од 1,596,228 КМ и краткорочне обавезе по закупу у износу од 27,710 КМ.

25. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Добављачи - повезана правна лица (напомена 29)	56,529	1,069,482
Добављачи у земљи	8,640	198,777
	65,169	1,268,259

Добављачи не зарачунавају затезну камату.

26. ОБАВЕЗЕ ЗА ПЛАТЕ И НАКНАДЕ ПЛАТА

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе за нето зараде	70,716	59,892
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада	4,669	3,667
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада	33,869	28,555
Обавезе за бруто остала лична примања	14,374	12,410
	123,628	104,524

27. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе настале из расподјеле добити	191,207	-
Обавезе према члановима управног и надзорног одбора	2,900	2,800
	194,107	2,800

28. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРИЈЕДНОСТ

Порез на додату вриједност у 2023. години износи 87.012 КМ (у 2022. години 106.415 КМ).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

	Напомена	31. децембра 2023.	У КМ 31. децембра 2022.
ПРИХОДИ			
<i>Приходи од продаје електричне енергије</i>	5		
Мјешовити Холдинг а.д. Требиње			
Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње		6,902,411	4,466,116
		-	-
Укупно приходи		6,902,411	4,466,116
РАСХОДИ			
<i>Трошкови електричне енергије и дебаланс</i>			
МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње	6	(114,813)	(127,395)
<i>Трошкови производних услуга</i>			
ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале		-	(935,504)
ЗД ИРЦЕ а.д.		(40,318)	(80)
<i>Трошкови камата ППЛ</i>			
МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње		-	(3)
ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале		(4,000)	(3,999)
Укупно расходи		(159,131)	(1,066,986)
Нето, расходи / приходи		6,743,280	3,399,130

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима:

	Напомена	Година која се завршава	
		31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
АКТИВА			
<i>Потраживања за испоручену електричну енергију</i>	17		
МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње		1,451,449	1,070,588
Укупно потраживања		1,451,449	1,070,588
ПАСИВА			
<i>Краткорочне обавезе у земљи</i>	21		
ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале		-	(233,387)
<i>Добављачи повезана правна лица</i>	22		
МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње		(6,827)	(3,022)
ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале		(2,925)	(1.066,460)
ЗД ИРЦЕ а.д.		(46,777)	-
<i>Обавезе из специфичних послова</i>	23		
МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње		(4,654)	(1,245)
<i>Обавезе по основу расподеле добити</i>	23		
ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале		(114,625)	-
Укупно обавезе		(175,808)	(1,304,114)
Обавезе, нето		1,217,923	(233,526)
Трошкови личних примања кључног руководећег особља		125,677	114,075

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

30.1. Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал. Структура капитала Друштва састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 21, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује акцијски капитал, резерве и акумулирани добитак. Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу. Не постоје никакви екстерно наметнути захтјеви по питању адекватности капитала Друштва.

30.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су сљедећи:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Задуженост а)	9,481,186	11,269,894
Готовина и готовински еквиваленти	(303,787)	(59,278)
Нето задуженост	9,177,399	11,210,616
Капитал б)	23,728,953	21,243,251
Рацио укупног дуговања према капиталу	0.388	0.528

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и текућа доспијећа дугорочних кредита.

б) Капитал укључује удјеле, резерве и акумулирани добитак.

30.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза објелодањени су у напомени 3 ових финансијских извјештаја.

30.1.3. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2023.	У КМ 31. децембар 2022.
Финансијска средства		
Потраживања од купаца	1,436,935	1,059,882
Готовина и готовински еквиваленти	303,787	59,278
	1,740,722	1,119,160
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	7,857,248	9,339,356
Текуће доспијеће дугорочних обавеза	1,623,938	1,697,151
Краткорочни кредити у земљи	-	233,387
Обавезе према добављачима	65,169	1,268,259
Остале обавезе	612,143	313,133
	10,158,498	12,851,286

Основни финансијски инструменти Друштва су потраживања од купаца и финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намјена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
30.2. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

Друштво не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди. Поред тога, у току 2023. године Друштво није вршило трговање финансијским инструментима.

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, руководство Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 KM). У складу са наведеним, руководство Друштва није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Средства		Обавезе		У КМ
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.	
EUR	-	-	-	-	-
SDR	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Друштво има каматносно имовину, приходи Друштва су у одређеној мјери зависни од промјене тржишних каматних стопа.

Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа дугорочним и краткорочним финансијским обавезама на крају извјештајног периода и то по варијабилним каматним стопама.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Друштво није изложено значајнијем ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Друштво нема улагања класификованих у билансу стања као средства расположива за продају, или као финансијска средства по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(в) Ризик од промјене цијена капитала (наставак)

Друштво је минимално изложено ризику промјене цијена производа, јер цијене на бази напона произведене електричне енергије и техничко – технолошких карактеристика производних објеката одређује Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске. С друге стране Друштво се може суочити са интензивном конкуренцијом у области производње и промета електричне енергије како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на подручју Републике Српске, јер постоји интензивна активност на изградњи мини хидроелектарана.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације продаје електричне енергије који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности (наставак)

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Друштва на дан 31. децембра 2023. и 2022. године:

Финансијска средства						У КМ
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
31. децембар 2023.						
Некаматносна	1,094,593	640,074	5,744	-	-	1,740,411
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Укупно	1,094,593	640,074	5,744	-	-	1,740,411
31. децембар 2022.						
Некаматносна	828,336	290,824	-	-	-	1,119,160
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Укупно	828,336	290,824	-	-	-	1,119,160
Финансијске обавезе						У КМ
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
31. децембар 2023.						
Некаматносна	662,862	-	-	-	-	662,862
Варијабилна каматна стопа	128,120	389,764	1,078,344	7,828,416	-	9,424,644
Укупно	790,982	389,764	1,078,344	7,828,416	-	10,087,506
31. децембар 2022.						
Некаматносна	1,581,392	-	-	-	-	1,581,392
Варијабилна каматна стопа	453,180	412,659	1,121,241	7,158,854	2,040,787	11,186,721
Укупно	2,034,572	412,659	1,121,241	7,158,854	2,040,787	12,768,113

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Друштво очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (коллатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, као и преузетих обавеза. Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговремене наплате потраживања од купаца, истима се у одређеној мјери онемогућава даља испорука електричне енергије.

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

Управљање потраживањима од купаца

Друштво је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на вријеме, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2023. године и 31. децембра 2022. године су приказани у табели која слиједи:

	Бруто изложеност	Исправка вриједности	У КМ Нето изложеност
31. децембар 2023.			
Недоспјела потраживања од купаца ППЛ	805,631	-	805,631
Доспјела, исправљена потраживања од купаца	645,818	(14,514)	631,304
	<u>1,451,449</u>	<u>(14,514)</u>	<u>1,436,935</u>
31. децембар 2022.			
Недоспјела потраживања од купаца	769,058	-	769,058
Доспјела, исправљена потраживања од купаца	301,530	(10,706)	290,824
	<u>1,070,588</u>	<u>(10,706)</u>	<u>1,059,882</u>

Изузев као што је наведено у наредној табели, руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

	31. децембар 2023.		31. децембар 2022.	
	Књиговод- ствена вриједност	Фер вриједност	Књиговод- ствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина				
Потраживања од купаца	1,436,935	1,436,935	1,059,882	1,059,882
Остала потраживања	-	-	-	-
Готовина и готовински еквиваленти	303,787	303,787	59,278	59,278
	<u>1,740,722</u>	<u>1,740,722</u>	<u>1,119,160</u>	<u>1,119,160</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	7,828,416	7,828,416	9,282,814	9,282,814
Обавезе по лизингу	28,832	28,832	56,542	56,542
Текуће доспијеће дугорочних кредита	1,623,938	1,623,938	1,697,151	1,697,151
Краткорочни кредити	-	-	233,387	233,387
Обавезе према добављачима	65,169	65,169	1,268,259	1,268,259
Остале краткорочне обавезе	612,143	612,143	313,133	313,133
	<u>10,158,498</u>	<u>10,158,498</u>	<u>12,851,286</u>	<u>12,851,286</u>

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су слједеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједности због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне кредите и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2023. године

31. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У КМ	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Примљене гаранције	1,771	-
Дата друга јемства, мјенице итд.	15,389,314	14,096,543
Укупно	15,391,085	14,096,543

32. ТРОШКОВИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ – ДЕБАЛАНС

У 2023. години друштво је остварило дебаланс у производњи електричне енергије у износу од 75,789 КМ, односно ХЕ Богатићи Нова 55,451 КМ и ХЕ Месићи Нова 20,338 КМ у односу на планирану производњу.

У 2022. години друштво је остварило дебаланс у производњи електричне енергије у износу од 105,591 КМ, односно ХЕ Богатићи Нова 92,786 КМ и ХЕ Месићи Нова 12,805 КМ у односу на планирану производњу.

33. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

На дан 31. децембра 2023. године, немамо забиљежених судских спорова који се воде против Друштва нити спорова које Друштво води против других лица.

34. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додатну вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда, док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година, при чему право на утврђивање и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не застаријева. То значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по финансијске извјештаје Друштва.

35. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСИРАЊА

Од 31. децембра 2023. године – датума билансирања, до датума одобравања ових финансијских извјештаја, није било догађаја који би подразумевали корекције у финансијским извјештајима, нити пак догађаја који би били материјално значајни за објављивање у овим финансијским извјештајима.

Обзиром да је Уговором о дугорочном кредиту број: AA171593V890 код Addiko Banka а.д. Бања Лука за првих пет година отплате дефинисана фиксна каматна стопа од 4,09%, а за преосталих пет година промјењива стопа која се утврђује на шестомјесечног ЕУРИБОР-а увећаног за маржу 4,09% на годишњем нивоу.

35. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСИРАЊА (наставак)

Да би избјегло ризик од промјењиве каматне стопе Друштво је дана 28. децембра 2023. године закључило уговор о дугорочном кредиту број: 19929612-1.1 са НЛБ банком а.д. Бања Лука по фиксној каматној стопи од 4,50% годишње и рефинасирала постојећи кредит код Аддико банке а.д. Бања Лука, међутим, пласман и затварање кредита обављено је 03. јануара 2024. године.

36. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција биланса стања у КМ, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	<u>31. децембар</u> <u>2023.</u>	<u>31. децембар</u> <u>2022.</u>
USD	1,76998	1,83371
CHF	2,11213	1,98622
SDR	2,38128	2,45048
EUR	1,95583	1,95583